

Μαριάννα Κολυβά
καθηγήτρια Αρχειονομίας
πρ. διευθύντρια Γενικών Αρχείων του Κράτους

Εργογραφία

Διδακτορική διατριβή

1. Μ. Κολυβά-Καραλέκα, *Η Ζάκυνθος μεταξύ του α' και του γ' βενετο-τουρκικού πολέμου. Συμβολή στην πολιτική ιστορία και στην ιστορία των θεσμών*, Αθήνα 1989.
[Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή-Τμ. Ιστορίας και Αρχαιολογίας].

Μονογραφίες

1. Μ. Κολυβά, *Αρχειονομία. Φορείς παραγωγής αρχείων. Ιστορική αναδρομή*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα ¹2009, ²2012, ³2015, σ. 1-671.

2. Μ. Κολυβά, *Εγχειρίδιο Αρχειονομίας. Θεωρητικές Προσεγγίσεις. Οργάνωση και σκοποί. Σύγχρονες προκλήσεις*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα ¹2011, ²2016, σ. 1-368.

Αυτοτελείς εκδόσεις

1. G. Colasanti, M. Kolyv, *Provveditori alla fabbrica del Ponte di Rialto. Indice*, Archivio di Stato di Venezia, Venezia 1975
[δακτυλόγραφο ευρετήριο προς χρήση των ερευνητών του Κρατικού Αρχείου Βενετίας].

2. Μ. Καρδαμίτση-Αδάμη, Μ. Κολυβά-Καραλέκα, *Οι πρώτοι τεχνικοί του Ελληνικού Κράτους*, έκδ. Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, Αθήνα 1989, σ. 1-32.

3. Μ. Κολυβά-Καραλέκα, *Σχεδίασμα-Οδηγός των Γενικών Αρχείων του Κράτους*, Αθήνα 1991, σ. 1-46.
[Η μελέτη περιλαμβάνεται στον τόμο *Αφιέρωμα στον πανεπιστημιακό δάσκαλο Βασίλειο Βλ. Σφυρόερα*, Αθήνα 1992, σ. 409-454].

4. AA.VV., *Les Archives dans l'Union Européenne: Rapport du groupe d'experts sur les problèmes de coordination en matières d'archives*, έκδ. Commission Européenne, Bruxelles 1994, σ. I-XVII+1-102.

5. Μ. Κολυβά (επιστημονική επιμέλεια), *Γενικά Αρχεία του Κράτους*, έκδ. Γενικά Αρχεία του Κράτους, Αθήνα 1994, σ. 1-44.

Μελέτες:

1. Μ. Κολυβά, «Θεόδωρος Παλαιολόγος, αρχηγός μισθοφόρων "στρατιωτών" και διερμηνέας στην υπηρεσία της Βενετίας (1452ci.-1532)», *Θησαυρίσματα / Thesaurismata*, 10 (1973), σ. 138-163.

2. Μ. Κολυβά-Καραλέκα, «Άγνωστα στοιχεία (1540-1580ci.) για τη ζωή και το έργο του μονεμβασιώτη βιβλιογράφου και αντιγραφέα κωδίκων Γεωργίου Τρύφωνα», *Λακωνικά Σπουδαί*, 3 (1977), σ. 244-258.

3. Μ. Κολυβά-Καραλέκα, «Κατάλογος Ιστορικού Αρχείου Ζακύνθου-Α'», *Μνήμων*, 10 (1982), σ. 17-76.

4. Μ. Κολυβά-Καραλέκα, Ερρ. Μούτσος, «Αποκατάσταση Ναυπλιωτών και Μονεμβασιωτών προσφύγων στην Κρήτη το 1548», *Byzantinischen-Neugriechischen Jahrbücher*, 22 (1979-1985), σ. 375-453 [και ιδίως Μ. Κολυβά-Καραλέκα, σ. 375-390].

5. Μ. Kolyvà-Karaleka, «Les Archives des Iles Ioniennes. Bibliographie orientative», *Rassegna degli Archivi di Stato*, XLVI (1986), σ. 53-64.

6. Μ. Κολυβά-Καραλέκα, «Το Ιστορικό Αρχείο Ζακύνθου. Προβληματική για την αποκατάσταση και ανασύσταση του "Αρχαιοφυλακείου"», *Περίπλους*, 11 (1986), σ. 134-139.

7. Μ. Kolyvà-Karaleka, «Il "Memorial di tutti libri di Camera dell'isola di Zante" (1498-1628). Problematica sulla ricostruzione dell' "Archeiophylakeion" di Zante», *Studi Veneziani*, n. s., XIII (1987), σ. 301-337.

8. Μ. Kolyvà-Karaleka, «La penetrazione della Repubblica Veneta nella contea palatina degli Orsini e nel ducato dei di Tocco nelle Isole Ionie. Dalla quarta crociata alla prima guerra venetoturca», *Cento anni d'insegnamento di lingua e letteratura greco-moderna nell'Istituto Universitario Orientale* (Atti del Convegno Inter-

nazionale, Napoli, 26-29 novembre 1984), *Ιταλοελληνικά. Rivista di cultura greco-moderna*, 1 (1988), σ. 75-86.

9. Μ. Κολυβά-Καραλέκα, «Οι αλυκές στη Ζάκυνθο: παραγωγή και εκμετάλλευση (16^{ος} αι.)», *Τα Ιστορικά / Historica*, 10 (Ιούνιος 1989), σ. 47-74.

10. Μ. Kolyvã-Karaleka, «Bibliographie Internationale des Guides et Annuaires relatifs aux Dépôts d'Archives. Instrument Bibliographique pour la Grèce», *Archivum*, XXXVI (1990), σ. 84-87.

11. Μ. Κολυβά-Καραλέκα, «Για τα Αρχεία της Αρχιτεκτονικής», *Τεχνολογία*, 4 (1991), σ. 26-28.

12. Μ. Κολυβά-Καραλέκα, «Επιλογή διατηρητέου αρχειακού υλικού σε δημόσιες υπηρεσίες (έτος 1991)», *Επετηρίδα των Γενικών Αρχείων του Κράτους-1990*, έκδ. Βιβλιοθήκη Γενικών Αρχείων του Κράτους-αρ. 19, Αθήνα 1991, σ. 167-176.

13. Μ. Κολυβά, «Για το "Fontego" της Ζακύνθου (16^{ος}-17^{ος} αι.). Το πρόβλημα του επισιτισμού», *Ο άρτος ημών ο επιούσιος: από το σιτάρι στο ψωμί*, (Γ' τρίμηρο εργασίας, Πήλιο, 10-12 Απριλίου 1992), έκδ. Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα Ε.Τ.Β.Α., Αθήνα 1993, σ. 202-206.

14. Μ. Κολυβά-Καραλέκα, «Το Αρχείο του Αυτοκρατορικού Ρωσικού Προξενείου Κρήτης, χρ. 1860-1919. Πρώτη προσέγγιση-καταγραφή», *Ροδωνιά. Αφιέρωμα στον Μ. Ι. Μανούσακα*, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Κρήτης, τόμ. Α', Ρέθυμνο 1994, σ. 215-224.

15. Ευθ. Λέκκας, Μ. Κολυβά, Γ. Αντωνόπουλος, Ι. Κοπανάς, «Οι σεισμοί της Ζακύνθου. Προσπάθεια ερμηνείας των περιγραφών των σεισμών και συσχέτισης με την υφιστάμενη γεωλογική δομή», *Annales Géologiques des Pays Helléniques*, 37 (1996-1997), σ. 1033-1073.

16. Μ. Κολυβά, «Χειρόγραφοι κώδικες μονών και ναών της Ζακύνθου στη Μαρκιανή Βιβλιοθήκη της Βενετίας», *Μονές της Ζακύνθου. Ιστορία - Αρχιτεκτονική - Τέχνη*, Ζάκυνθος 1998, σ. 35-58.

17. Μ. Κολυβά, «*Varii siano li animi de li abitanti*. Προσφυγικοί πληθυσμοί στη Ζάκυνθο (16^{ος} αι.)», *Πλούσιοι και φτωχοί στην κοινωνία της Ελληνο-λατινικής Ανατολής* (Διεθνές Συμπόσιο, Αθήνα, 8-11 Μαΐου 1997), επιμέλεια Χρ. Μαλτέζου,

έκδ. Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, Βιβλιοθήκη-αρ. 19, Βενετία 1998, σ. 419-427.

18. Μ. Κολυβά, «Κίνηση των λιμανιών της Πάτρας και της Γαστούνης (Μάιος-Ιούλιος 1699)», *Η εκστρατεία του Morosini και το "Regno di Morea"*, επιμέλεια Χάρις Καλλιγά, (Μονεμβασιώτικος Όμιλος, Γ΄ Συμπόσιο Ιστορίας και Τέχνης), έκδ. Βιβλιοπωλείον της "Εστίας", Αθήνα 1998, σ. 119-134.

19. Μ. Kolyvà, «Le saline di Zante nel XVI secolo: aspetti produttivi e gestionali», Massimo Costantini ed., *Il Mediterraneo centro-orientale tra vecchie e nuove egemonie. Trasformazioni economiche, sociali e istituzionali nelle Isole Ionie*, Bulzoni Editore, Roma 1998, σ. 71-98.

20. Μ. Κολυβά, «Η δημιουργία και η παραγωγή αρχείου σε βιομηχανικό και επιχειρηματικό οργανισμό», *Τεκμήριον*, 3 (2001), σ. 41-47.

21. Μ. Κολυβά, «Κατάλογος Ιστορικού Αρχείου Ζακύνθου-Β΄», *Τεκμήριον*, 3 (2001), σ. 49-70.

22. Μ. Kolyvà, «Evaluation des programmes de conservation face aux catastrophes naturelles», CD-ROM, *Actas, XIV Congreso Internacional de Archivos, Sevilla 2000*, έκδ. Ministerio de Educacion, Cultura y Deporte, Madrid 2001.

23. Ευθ. Λέκκας, Μ. Κολυβά, Γ. Αντωνόπουλος, Ι. Κοπανάς, «Οι καταστροφές στο κάστρο της Ζακύνθου από την εκδήλωση σεισμών και συνοδών γεωδυναμικών φαινομένων», *Πρακτικά Στ΄ Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου*, τόμ. ΙΙΙ, Αθήνα 2002, σ. 473-485.

24. Μ. Κολυβά, «Οι ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες και χαρακτήρες των εγγράφων ως στοιχεία των επιτομών», *Σεμινάριο εργασίας. Μεθοδολογία έκδοσης, κατάσταση και προοπτικές της έρευνας των μεταβυζαντινών αρχείων-αρ. 2: Η ανάγκη και η τεχνική των επιτομών. Nécessité et techniques des registes* (Βενετία, 7-8 Δεκεμβρίου 2001), έκδ. Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας και Centre d'Études Byzantines, Néo-helléniques et Sud-Est Européennes, Βενετία 2003, σ. 31-39.

25. Μ. Κολυβά, «*Catastico delle chiese greche*. Καταστίχωση των ορθοδόξων ναών και μονών της Ζακύνθου (το έτος 1637)», *Μνημόσυνο Μανούσου Μανούσακα / In memoria di Manussos Manussacas, Θησαυρίσματα / Thesaurismata*, 34 (2004), σ. 177-252.

26. Μ. Κολυβά, «Το Αρχείο του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Κέρκυρας. Το Αρχείο του Τμήματος Κίνησης Ασθενών, 1838-2000», *Τεκμήριον*, 8 (2008), σ. 69-80.

27. Μ. Kolyvà, «*Obbedir et eseguire tutti li infrascritti capitoli. I Capitoli dell'isola di Zante (fine Quattrocento-fine Settecento)*», *I Greci durante la Venetocrazia. Uomini, spazio, idee (XIII-XVIII)*, Atti della Conferenza Internazionale, Venezia, 3-7 dicembre 2007, a cura di Chryssa A. Maltezu, ed. Istituto Ellenico di Studi Byzantini e Postbyzantini di Venezia, Convegni-n° 13, Venezia 2009, σ. 483-495.

28. Μ. Κολυβά, «Ελλάδα: Κέρκυρα και Παξοί / Ζάκυνθος», *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*, επιστημονική διεύθυνση Χρύσα Μαλτέζου, επιμέλεια κειμένων Δέσποινα Βλάσση, Αγγελική Τζαβάρα, έκδ. Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, Βιβλιοθήκη-αρ. 30, τόμ. ΙΙ, Αθήνα-Βενετία 2010, σ. 929-933 / σ. 945-946, (βλ. και σ. 975-984: ΑΑ.VV., επιλογή εκδεδομένων πηγών καθώς και σ. 1047-1051: ΑΑ.VV., οδηγητική βιβλιογραφία).

29. Μ. Κολυβά, «Βενετία: Κρατικό Αρχείο / Μαρκιανή Βιβλιοθήκη», *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*, επιστημονική διεύθυνση Χρύσα Μαλτέζου, επιμέλεια κειμένων Δέσποινα Βλάσση, Αγγελική Τζαβάρα, έκδ. Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, Βιβλιοθήκη-αρ. 30, τόμ. ΙΙ., Αθήνα-Βενετία 2010, σ. 959-965 / σ. 967-969 (βλ. και σ. 975-984: ΑΑ.VV., επιλογή εκδεδομένων πηγών καθώς και σ. 1047-1051: ΑΑ.VV., οδηγητική βιβλιογραφία).

30. Μ. Kolyvà, «The Jews of Zante between the *Serenissima* and the Sublime Porte: the local community and the Jewish consuls (sixteenth to seventeenth centuries)», Benjamin Arbel ed., *Minorities in Colonial Settings. Jews in Venice's Hellenic Territories, 1400-1800*, *Mediterranean Historical Review*, 27/2 (2012), σ. 199-213.

31. Μ. Κολυβά, «Κοινοτικοί θεσμοί στον αστικό και αγροτικό χώρο της Ζακύνθου (16^{ος} αι.-17^{ος} αι.)», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά*, 11 (2014), σ. 49-68.

32. Μ. Κολυβά, «"Miracolo di San Marco". Η *Translatio sancti Marci*, η μονή της Θεοτόκου των Στροφάδων νήσων και το μωσαϊκό του παρεκκλησίου του αγ. Κλήμεντα στη βασιλική του αγ. Μάρκου Βενετίας», *Πρακτικά Ι' Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου, Κερκυραϊκά Χρονικά*, 8/1 (2015), σ. 637-656.

33. Μ. Kolyvà, «"Miracolo di San Marco". La *Translatio sancti Marci*, il monastero della Beata Vergine delle Isole Strofadi (Zante) ed il mosaico della cappella di san

Clemente nella basilica di san Marco di Venezia», *Studi in onore di Maria Francesca Tiepolo, Θησαυρίσματα / Thesaurismata*, 45 (2015), σ. 181-197.

34. Μ. Κολυβά, «Οι ελαιώνες της Κέρκυρας και της Ζακύνθου: βενετική πολιτική (16^{ος} αι.- μέσα 17^{ου} αι.)», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά*, 12 (2016), σ. 185-228.

Μελέτες υπό εκτύπωση

35. Μ. Κολυβά, «*Jacomo Siguro, cittadin e mercadante de li, sopracomito in Armata (prima metà del Cinquecento)*», Georg Christ ed., *Venetian Rule in the Eastern Mediterranean, 1400-1700: Empires, Connectivities and Entanglements-Festschrift in Honour of Benjamin Arbel*, Brill, Leiden 2017, σ. 00-00 (υπό εκτύπωση).

36. Μ. Κολυβά, «...*a cui la censura di simil opre leggitimamente appartenga*. Η παράνομη λειτουργία τυπογραφείου εβραϊκών βιβλίων, αραβικών χαρτών, αραβικής αλφαβήτου και γραμματικής και βιβλίου προσευχής στην Κεφαλληνία (1570ci.)», *Έλεγχος ιδεών και λογοκρισία από τις απαρχές της ελληνικής τυπογραφίας μέχρι το σύνταγμα του 1844*, έκδ. Πανεπιστήμιο Κύπρου και Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών - Κέντρο Ιστορικών Ερευνών, Λευκωσία - Αθήνα 2018, σ. 00-00 (υπό εκτύπωση).

37. Μ. Κολυβά, «*I Comuni nel contado dell'isola di Zante. Politica territoriale, coesione sociale, apparato amministrativo (fine Quattrocento - prima metà del Cinquecento)*», επιμέλεια Κ. Ε. Λαμπρινός, *Κοινωνίες της υπαίθρου στον βενετοκρατούμενο ελληνικό χώρο: διάρθρωση, εξουσίες, αντιθέσεις (13^{ος}-18^{ος} αι.)*, έκδ. Ακαδημία Αθηνών, Κέντρον Ερεύνης Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού, Αθήνα 2018, σ. 00-00 (υπό εκτύπωση).